תלמוד בבלי · ראשונים · רא״ש · מפרשים · תפארת שמואל · סדר מועד

תפארת שמואל על סוכה

רבי אהרן שמואל קאידנוור

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תפארת שמואל על סוכה

רבי אהרן שמואל קאידנוור

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תפארת-שמואל-על-סוכה/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

א **דאחר** שעשה מחיצה הג' ארוכה כו'. הלשון מגומגם ובודאי יש בו טעות וחסרון וכאשר הוא בסוף הפרק כן הוא העיקר בביאור וכן אי' בטור סי' [תרלא] כמ"ש הרא"שבסוף הפרק ע"ש:

ב **ולפי** מ"ש מיירי הכא שמופלג כו'. אבל אם אינו מופלג אפי' אי לא אמרי' גוד אסיק מ"מ הוא כדופן עקומה ודו"ק:

ג **מן** המחיצות ד' אמות. ואומר אני מדאמר התלמוד סתמא ובנה בה עמוד כו'. משמע דאיירי אפילו באינו מופלג מן הכותל מ"מ פסולה. והדין עמו שהרי אין להעמיד מחיצה כלל שהרי הוא רחוק מן הכותל יותר מג"ט מכל צד וא"כ אין כאן לבוד ואין לו שום מחיצה ול"ד לאיצטבא דלעיל שיש לו ב' מחיצות כהוגן ושאר מחיצות מחוברים לאלו המחיצות בסיבוב א"כ הל"מ דאף שאר המחיצות הגבוהים יותר מעשרה מתכשרין על ידי דופן עקומה אבל באין דופן כלל אין להכשיר לא עמוד ולא איצטבא שהיא באמצע [הסוכה] ודברי הרי"ץ גיאות נכונים בעיני. ולקמן נמי מצינו חילוק היכא דשתי דפנות כהלכתן מקילין גבייהו וכ"ש שיש לחלק גבי אצטבא בכה"ג ובפרט דאיכא מחיצות מחוברים להני מחיצות כדפרישית ודו"ק:

ד **וכן** פסקו רבינו ישעיה וראבי"ה ז"ל. ולענין הכרע נ"ל כדברי הרי"ץ גיאות וכגי' רב שרירא דגירסא שלנו אינו נראה בעיני נכונה דאיך קבעי סתמא דתלמודא הכי דהא אח"כ מסיק סתמא דתלמודא מיתיבי נעץ ד' קונדסין בארץ וסיכך ע"ג ר"י מכשיר וחכמים פוסלין והא ארץ דכאמצע גג דמי תיובתא ועוד באמצע הגג הוא דפליגי אבל על שפת הגג ד"ה כשרה לימא תהוי תיובתא דר"ה בתרתי כו' עד להודיעך כחו דרבי יהודה כו' ע"ש אלמא דס"ל סתמא דתלמודא דדוקא באמצע גג פליגי כדקתני להדיא בברייתא. ועוד אין זו מן הסברא לומר דבתרוייהו פליגי היכא דאין הפלוגתא שייך זו לזו דבאמצע הגג פליגי ברואין ובשפת הגג פליגי בגוד אסיק ומנ"ל לומר הכי ובפרט מאחר דלא קתני התנא פלוגתייהו אלא באמצע הגג נ"ל:

ה **מ"ש** הרב אלפסי להך לישנא דאמרת כו'. לשון רש"ל והנה מ"ש הרא"ש לפרש דברי הרי"ף מ"ש לא [איכפת] לן אי בעי טפח כו' קשה בעיני פירושו דא"כ הול"ל בין ישנו במקום א' כו' גם על פרש"י שפי' חצי טפח מכאן וחצי טפח מכאן כו' האי שיעורא דחצי טפח לאצטרופי עם חצי טפח העומד כנגדו מרחוק לא מצינו בשום ענין שיועיל להיות חיבור גם לישנא דברייתא שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח מסתמא במקום א' משמע להיות הטפח במקום מחיצה דהכי הלכתא גמירי לה דבעי מחיצה טפח ע"כ נראה בעיני [דלהאי] לישנא דקאמר אינה ניתרת אלא בצורת הפתח לעולם ס"ל דבעי

טפח במקום א' והשאר בצורת הפתח אבל לא בעי טפח שוחק כדי להעמידו בפחות מג' לכותל אלא מעמיד הטפח באיזה מקום שירצה ויעשה צורת הפתח במקום הנשאר פתוח. וכ"נ מלשון הרי"ף שכתב בהאי לישנא לא איכפת לן בטפח שוחק ר"ל מאחר דלא בעינן שיעמידנו בפחות מג' לכותל א"כ לא איכפת לן אם הוא שוחק או לאו. ומ"ד דצריכא נמי צ"ה קאמר ס"ל דבעי טפח שוחק ומעמידו בפחות מג' לכותל והנשאר עושה צ"ה והכי קי"ל דבעי תרוייהו גם זה שכתב איך שנוטין דברי הרי"ף לסברא זו דאין לחלק בין תיקון מחיצות מבוי המפולש לתיקון מחיצות כהלכתן בענין צורת הפתח אין ספק לי כלל בדבר כי נראה בעיני פשוט דרבא אסוכה שהיא כמבוי נמי קאי מדאוקי תלמודא דברי רבא בתר מימרא דרב יהודה דאמר סוכה העשויה כמבוי כו' ואכולה מילתא קאמר כל היכא שבא לתקן מחיצה השלישית דאינה נתרת אלא בצ"ה אבל לעולם פס ד' בעי שיהא שיעור למבוי המפולש דרוב שיעור כותל בעינן ואין חילוק באיזה מקום מעמידו וממילא ג"כ לא בעינן שוחק כדפי' אלא פס ד' בעי ושאר מקום הפתוח עושה צורת הפתח ולמ"ד דבעי תרוייהו בעי פס ד' [וטפח] שוחק ומעמידו בפחות מג' לכותל ואח"כ עושה צ"ה והכי נמי י"ל דבעי תרוייהו במחיצה השלישית בסוכה העשויה כמבוי המפולש נ"ל:

ו **ואין** חילוק בצ"ה בין עשר ליותר מעשר. ואין זו סתירה דשמא בפרוץ מרובה על העומד לא מכשרינן ביותר מעשר אפילו בצ"ה. אבל מ"מ הדין אמת שהרי חילוק זה אמר רב יוסף בפ"ק דעירובין ודוקא אליבא דרב דאמר אתנייי צריך למעט אבל לדידן אין חילוק ע"ש עיין ברש"ל בפ"ק דעירובין סימן ב':

ז **ת"ל** חג הסוכות שבעת ימים כו'. ודוקא סוכה דמצוה אבל סוכה העשויה לצל או שלא ישב בה אז אם נפלה מותר אפילו ביו"ט [אי] הוה רעוע כדאיתא בפרק המביא ועיין בהגהת א"ז:

ח **ורבינו** תם תירץ כו'. דלתירוץ ראשון לא מהני להתנות ולומר איני בודל מהן כל בה"ש אפילו בנויי סוכה כדלקמן אלא בנפלו אבל בלא נפלו הוי בקדושתיה מדאורייתא. ולפי תירוץ האחרון אפילו בעומדת מהני תנאי כגון בנויי סוכה או אפילו בעצי סוכה בסמוך לה דלא הוי סתירת [אהל] כדאיתא בריש המביא. ודברי ר"י נראה עיקר וכ"כ הטור וא"א הרא"ש ז"ל כתב בתשובה דמהני בהו תנאי אפילו בעודן קיימות אבל בלא תנאי אסורים אפילו לאחר שנפלו:

ט **סיככה** כהלכתה כו'. לשון ה"ג עיטורי סוכה שנפלו בשבת אסורים באכילה ואסורין לטלטל ממקומן נפלו בי"ט אסורים באכילה ומותרין לטלטל במקומן. נפלו בחול המועד

אסורים באכילה ומותרין להחזיר למקומן. אבל אם התנה עליהם בשעה שתלה אותן ואמר כ"ז שארצה אטול מהם מותר עכ"ל ומ"ש ואם התנה כו' לאו למידק דדוקא בנפלו הא בעודה קיימא לא מהני תנאי כמ"ש הטור דשמא בא להשמיענו דאפילו בנפלו [אסירי] היכא שלא התנה. ומה שתמה הטור על זה שחילק בין שבת לי"ט לענין טלטול. אני אומר שאין לתמוה דאיירי שנפלו על השולחן וא"א לאכול עליו כל זמן שלא הסירן ומשום שמחת י"ט ושייך בהו אוכל נפש אפשר שמותר לטלטל במוקצה וכ"פ התוס' בפרק המביא ובפ"ק דביצה שהתירו טלטול מוקצה משום אוכל נפש בי"ט ולא בשבת:

י **ומיירי** בשעשה שתי מחיצות כו'. פי' תלמודא בהכי מיירי דאל"כ פשיטא דכשר שהרי גילה דעתו בזה שעשאה ארוכה להיות בה ג"כ הכשר סוכה וכן מוכח בהדיא לשון הטור וז"ל קנים היוצאים לאחורי הסוכה כו' עד שהוא הדופן הנמשך אפ"ה כשרה וק"ל:

יא **עשה** אותה בת ששה צא מהן שלשה טפחים כו'. פי' אמה שהיא חמשה טפחים בינונים עשה בת ששה טפחים קטנים [וג"ט] דבעינן להדס היינו ב' טפחים ומחצה בינונים שהן עשר אצבעות בגודל. דטפח הוא ד' בגודל וה' באצבע בינוני וששה בקטנה ומ"ש טפח ללולב ר"ל כמו טפח קטן דששה מהם באמה נמצא שהוא פחות משתות טפח בינוני שמהם חמשה באמה. וכ"כ בטור ודו"ק: